

**Helsingin hovioikeuden
toimintakertomus
vuodelta 2022**

Sisällysluettelo

Presidentin katsaus	3
Lainkäyttö	4
Lainkäyttötyö tilastojen perusteella.....	4
Muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen.....	5
Lainkäyttöosastoilla käsiteltävät asiat	5
Asioiden jakaantuminen käräjäoikeuksittain	6
Lainkäyttötyön seuraaminen.....	6
Eräitä Helsingin hovioikeuden vuonna 2022 ratkaisemia asioita.....	6
Tietopyyntöjen käsittely.....	9
Laadun hallinta ja kehittäminen.....	9
Lainkäytön yhtenäisyys.....	9
Koulutustoimikunta.....	10
Kansliahenkilökunnan koulutustyöryhmä	10
Yliopistopainotteinen laatuhanke.....	11
Tarkastustoiminta.....	12
ICT-asiat.....	13
Hovioikeuspiirin yhteinen tietopalveluyksikkö	13
Henkilöstö ja hallinto	14
Henkilöstö ja henkilöstörakenne.....	14
Talous.....	14
Johtoryhmä.....	15
Toimikunnat ja työryhmät.....	15
Työsuojaus ja työhyvinvointi.....	15
Yhteistoiminta hovioikeudessa.....	16
Sivutoimiluvat ja ilmoitus sivutoimesta saadusta tulosta	16
Nimitysmenettely.....	16
Viestintä.....	18
Mediatuomaritoiminta	18
Lausuntotoiminta.....	18
Liite 1 - Helsingin hovioikeuden tilastoja vuosilta 2018–2022.....	19
Liite 2 - Helsingin hovioikeuden organisaatiokaavio.....	20

Presidentin katsaus

Vuosi 2022 oli Helsingin hovioikeuden 70-vuotisjuhlavuosi. Se tarjosi meille tilaisuuden tarkastella menneitä vuosikymmeniä, olla ylpeitä saavutuksistamme ja samalla katsoa luottavaisin mielin tulevaisuuteen. Helsingin hovioikeuden perustamisesta lähtien olemme olleet sitoutuneita oikeudenmukaisuuden, laillisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Vuonna 2022 jatkoimme tätä perinnettä vankalla ammattitaidolla ja omistautuneisuudella.

Edellinen kappale on kirjoitettu tekoälysovellus ChatGPT:llä. Vaikka tekoälysovellusten suosio on noussut, me Helsingin hovioikeudessa luotamme edelleen henkilökuntamme omaan älyyn ja kykyyn ymmärtää inhimillistä elämää. Tekoäly ei tule korvaamaan meitä. Meille riittäisi vähempikin. Toimivat ja työntekoa tehostavat tietojärjestelmät ovat olleet haaveenamme jo useita vuosia. Vaikuttaa siltä, että haaveilumme jatkuu yhä. Tehostamisen on tapahduttava muilla keinoilla.

Helsingin hovioikeuteen saapuu henkilöstömäärään suhteutettuna enemmän ja laajempia juttuja kuin muihin hovioikeuksiin. Saimme vuonna 2022 ratkaistua suunnilleen saman verran juttuja kuin taloon saapui. Vanhaa ruuhkaa kuitenkin on paljon, minkä vuoksi käsittelyaikamme ovat liian pitkät. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies otti joulukuussa 2022 kantaa ratkaisun antamiselle säädetyn 30 päivän määräajan noudattamiseen hovioikeuksissa. Ratkaisun antaminen laissa säädettyssä määräajassa on viime vuosina viivästynyt meillä noin 80 prosentissa asioista. Apulaisoikeusasiamies katsoi tuoreeseen oikeudenhoidon selontekoon viitaten, että vaikka viime kädessä kysymys on oikeudenhoidon resurssien riittämättömyydestä, hovioikeus ei voi syrjäyttää 30 päivän säännön noudattamista jatkuvasti ja siinä määrin kuin on tapahtunut.

Meillä käsittelyaikojen pituuteen liittyvät ongelmat ovat olleet tiedossa jo pitkään. Apulaisoikeusasiamiehen päätös kuitenkin vauhditti hovioikeuden jo aiemmin alkaneita sisäisiä kehittämishankkeita. Aloimme tarkastella työtapojamme entistä rohkeammin ja kriittisemmin. Tunnistimme pullonkauloja, tehostimme valmistelua, muutimme pääkäsittelyjen rytmitystä, tuomarit erikoistuvat ja perustimme nyrkin kiireellisimmille vangittujen jutuille. Näiden toimenpiteiden lisäksi useita muita on tällä hetkellä vireillä muun muassa Svean hovioikeuden inspiroimana.

Helsingin hovioikeuspiirin tuomioistuinten pitkään jatkunut vakava resurssipula näkyy kaikista kehittämistoimistamme huolimatta nyt ja tulevaisuudessa aivan liian pitkänä käsittelyaikoina. Tuomioistuinlaitoksen määrärahoihin emme voi vaikuttaa. Voimme omilla toimillamme edistää joutuisuutta, mutta vain tiettyyn rajaan asti. Työn tehostamista ei tule tehdä henkilöstön hyvinvoinnin kustannuksella enää yhtään nykyistä enempää. Toisin kuin tekoäly, ihmiset tarvitsevat arkisen työnteon lisäksi myös aikaa lepoon, lomailuun, harrastamiseen ja hauskanpitoon. Kiitän koko Helsingin hovioikeuden henkilöstöä työstänne laadukkaana oikeusturvan toteuttajina. Kanssanne on ilo työskennellä.

Asko Välimaa
Presidentti

Lainkäyttö

Lainkäyttötyö tilastojen perusteella

Vuonna 2022 kaikkiin hovioikeuksiin saapui yhteensä 7 899 asiaa. Hovioikeuksiin saapuneiden asioiden määrässä on siten tapahtunut laskua vuoteen 2021 verrattuna (8 226). Hovioikeuksissa annettujen ratkaisujen määrä on vuonna 2022 (7 892) kasvanut muutamalla kymmenellä asialla edellisvuoteen verrattuna (7 862 ratkaistua asiaa). Antamatta olevien asioiden määrä (niin sanottu balanssi) on noussut vuonna 2022 noin 1 prosentin viime vuoden tasosta, eli pidempijaksoinen antamattomien asioiden kasvu on saatu toistaiseksi hidastumaan.

Helsingin hovioikeuteen saapui 2 755 asiaa vuonna 2022 eli 68 asiaa vähemmän kuin vuonna 2021. Helsingin hovioikeuteen saapui kuitenkin noin 35 prosenttia kaikista hovioikeuksiin saapuneista asioista, joka on osuudeltaan 1 prosenttiyksikköä enemmän verrattuna vuoteen 2021. Hovioikeuden antamien ratkaisujen määrä (2 805) on kasvanut hieman vuodesta 2021 (2 622). Hovioikeudessa vuoden 2022 lopussa vireillä olevien asioiden määrä (2 076) on kasvanut 20 asialla edellisvuodesta (2 056). Tässäkin useampivuotinen kasvu on toistaiseksi saatu hidastumaan vuonna 2022 verrattuna edellisvuosien kasvun nopeuteen.

Pääkäsittelyssä ratkaistujen asioiden osuus kaikista asioista oli Helsingin hovioikeudessa kertomusvuonna 28,9 prosenttia. Osuus on pysynyt melko samana edellisvuoteen verrattuna (0,1 prosenttiyksikön lasku). Pääkäsittelyjen yhteenlaskettu tuntimäärä oli noin 5 479. Laskua vuoteen 2021 verrattuna oli noin 269 tuntia. Yli kahdeksan tuntia kestäneitä pääkäsittelyjä oli 174 eli laskua edelliseen vuoteen oli noin 10 prosenttia. Yli 25 tuntia kestäneiden pääkäsittelyjen määrä (29 kpl) oli myös laskenut hieman verrattuna vuoteen 2021 (38 kpl).

Kaikista hovioikeuksiin vuonna 2022 saapuneista asioista jatkokäsittelylupajärjestelmän piiriin kuului 74,2 prosenttia. Helsingin hovioikeudessa vastaava osuus oli 69,3 prosenttia. Evätyjen lupien osuus oli Helsingin hovioikeudessa noin 54 prosenttia ja kaikissa hovioikeuksissa noin 52 prosenttia.

Helsingin hovioikeudessa annettujen ratkaisujen mediaanikäsitteleyaika vuonna 2022 oli 5,1 kuukautta ja 53,4 prosenttia asioista ratkaistiin kuuden kuukauden kuluessa. Yksinkertaisempi juttukanta pystytään siis edelleen käsittelemään hovioikeudessa varsin nopeasti. Vastaavat luvut vuonna 2021 olivat 5,33 kuukautta ja 52,6 prosenttia. Vuonna 2022 keskimääräinen käsitteleyaika oli noin 8,8 kuukautta. Pääkäsittelyissä käsiteltyjen asioiden keskimääräinen käsitteleyaika oli 17,9 kuukautta. Helsingin hovioikeuden käsitteleyajat ovat keskimääräisesti muita hovioikeuksia pidempiä.

Asioiden osuus, joissa käsitteleyaika on ollut yli vuoden, on edelleen varsin korkea (30 prosenttia asioista). Yli vuoden vireillä olleiden asioiden määrä vuoden 2022 lopussa oli 633, joka on noussut edellisvuodesta (513) yli sadalla asialla.

Vuonna 2022 hovioikeuteen saapui 1 739 rikos- tai pakkokeinoasiaa (63,1 prosenttia) ja 762 riita-asiaa (27,7 prosenttia). Muita asiaryhmiä olivat mm. ulosottoasiat ja hakemusasiat. Kuten vuonna 2021, saapuneiden asioiden yleisin nimike vuonna 2022 oli pahoinpitely (201 asiaa).

Pahoinpitely nimikkeellä saapuneiden asioiden määrä oli kuitenkin vähentynyt edellisestä vuodesta 14 prosenttia. Rikosasioissa yleisimpiä nimikkeitä olivat lisäksi huumausainerikokset, varkaudet, raiskaukset, rattijuopumukset, petokset ja ryöstöt. Muissa kuin rikosasioissa yleisimpiä asiatyyppejä olivat lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta koskevat asiat (89 asiaa), ulosottovalitukset (87 asiaa) sekä vahingonkorvauksia ja velkomuksia koskevat asiat.

Hovioikeuden antamissa ratkaisuisa käräjäoikeuden ratkaisua ei muutettu 20,9 prosentissa asioista. Käräjäoikeuden ratkaisun perusteluja ja lopputulosta muutettiin muilta kuin epäolennaisilta osin noin 25,2 prosentissa asioista. Tutkimatta jätettiin 1,6 prosenttia valituksista, ja 1,7 prosenttia asioista palautettiin käräjäoikeuteen. Asianosaisten välinen sovinto vahvistettiin 2,3 prosentissa asioista.

Toimintakertomuksen valmistuessa Helsingin hovioikeuden vuonna 2022 antamista ratkaisuista yhteensä 8 on julkaistu hovioikeuksien ratkaisutietokannassa Finlexissä (FHOT).

Muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen

Hovioikeus antoi 2 735 ratkaisua aikavälillä 1.1.–31.12.2022. Korkeimmalta oikeudelta haettiin muutosta 546 hovioikeuden kyseisellä aikavälillä antamaan ratkaisuun eli noin 20 prosenttiin ratkaisuista. Valituslupahakemusten ja valitusten suhteellinen osuus annettuihin ratkaisuihin on laskenut 1 prosenttiyksiköllä edellisvuodesta.

Vuonna 2022 korkein oikeus myönsi 33 valituslupaa Helsingin hovioikeuden ratkaisemiin asioihin. Korkeimman oikeuden vuonna 2022 antamasta 81 ennakkopäätöksestä 25 koski muutoksenhakua Helsingin hovioikeuden antamasta ratkaisusta (n. 31 prosenttia).

Lainkäyttöosastoilla käsiteltävät asiat

Hovioikeus toimii jakaantuneena viiteen osastoon, joista kaikki käsittelevät sekä rikos- että riita-asioita. Osastolle 5 on keskitetty laajimmat asiat eli lähinnä ne asiat, joissa pääkäsittelevä käräjäoikeudessa on kestänyt vähintään 15 päivää. Osaston 5 yhteydessä toimivaan vastaanottoyksikköön on puolestaan keskitetty päivystysluonteisia ja yksinkertaisia asioita. Muuten asiat on jaettu tasaisesti neljän osaston kesken kuitenkin siten, että tietyt asiaryhmät on keskitetty tietyille osastoille (rootelit).

Keskitettyjä asioita ovat ensinnäkin sellaiset asiat, joissa Helsingin hovioikeus on yksin toimivaltainen. Tällaiset asiat on hovioikeudessa jaettu yhdelle osastolle ja niitä ovat muun muassa kansainvälistä lapsikaappausta, sotilasrikoksia, pitkäaikaisvankien (erityisesti elinkautisvangit) vapauttamista sekä asianajajia ja lupalakimiehiä koskevat asiat. Muita keskitettyjä asioita ovat vuokrasopimusta koskevat asiat sekä ositus-, perintö- ja testamenttiasiat. Myös konkurssi-, yrityssaneeraus-, yksityishenkilön velkajärjestely-, osakeyhtiölaki- sekä meri- ja kuljetusoikeudelliset asiat on keskitetty omille osastoilleen.

Vuonna 2022 hovioikeuteen saapui 43 ruotsin kielellä käsiteltävää asiaa, mikä vastaa noin 1,5 prosenttia kaikista saapuneista asioista. Ruotsinkielisiä asioita saapui edellisvuoteen verrattuna 15 asiaa enemmän. Ruotsinkielisten asioiden ratkaiseminen on keskitetty hovioikeuden osastoille 2 ja 4 tiettyjä rooteloituja asioita lukuun ottamatta.

Asioiden jakaantuminen käräjäoikeuksittain

Hovioikeuteen saapuneista muutoksenhakemuksista suurin osa oli peräisin Helsingin käräjäoikeudesta. Vuonna 2022 Helsingin käräjäoikeudesta saapuneita muutoksenhakemuksia oli 1 520 (55,2 prosenttia). Itä-Uudenmaan käräjäoikeudesta muutoksenhakemuksia tuli 586 (21,3 prosenttia) ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudesta 508 (18,4 prosenttia). Kaikkiin hovioikeuksiin saapuneista asioista 19,2 prosenttia oli muutoksenhakemuksia Helsingin käräjäoikeuden ratkaisuisista.

Hovioikeuteen saapuu asioita ratkaistavaksi myös sen hovioikeuspiirin ulkopuolelta sekä muualta kuin käräjäoikeuksista, kuten Suomen Asianajajaliitosta. Pitkäaikaisvankien vapautamista koskevat asiat sekä kansainväliset lapsikaappausasiat tulevat puolestaan vireille suoraan hovioikeudelle toimitetulla ja osoitetulla hakemuksella.

Lainkäyttöön seuraaminen

Lainkäyttöön tehokkaan järjestämisen edistämiseksi hovioikeus pyytää kolme kertaa vuodessa hovioikeuspiirinsä käräjäoikeuksia toimittamaan tiedot käräjäoikeuden käsiteltävänä olevista suurista jutuista ja niiden arvioidusta käsittelyajasta. Saatujen tietojen avulla mahdollistetaan laajojen asioiden etupainotteinen ja tehokas suunnittelu.

Hovioikeuden presidentti käy kolme kertaa vuodessa keskustelun osastojen johdon kanssa. Keskusteluissa selvitetään osaston työmäärää ja työn jakautumista, asioiden käsittelyvaiheet sekä mahdolliset viipymiset ja niiden syyt. Keskustelujen tarkoituksena on varmistaa osastojen asianmukainen toiminta ja asioiden viivytyksetön ratkaiseminen.

Eräitä Helsingin hovioikeuden vuonna 2022 ratkaisemia asioita

Asiassa R 19/2891 Helsingin hovioikeus hylkäsi äänestysratkaisussaan syytteen kahta vastaajaa vastaan rahanpesujutussa, joka koski tapahtuma-ajan 28.3.–7.8.2014 valuuttakurssilla laskettuna noin 135 miljoonan euron arvoisia Venäjältä peräisin olevia rahavaroja. Syytteen mukaan suomalaiseen osakeyhtiöön siirtyneet noin 135 miljoonan euron arvoiset varat olivat olleet rikollista alkuperää, sillä ne olivat tulleet järjestäytyneen rikollisryhmän hallitsemien, tekaistujen yhtiöiden nimiin avattujen tilien eli laittoman pankkitoiminnan kautta. Tällaisen laittoman pankin käyttämisen perusteena oli ollut varojen saattaminen valtiollisen kontrollin ulkopuolelle sekä veropetokset. Vastaajat kiistivät syytteen. Vastaajien mukaan varainsiirroissa oli ollut kysymys Suomen rajalta Karjalan tasavallan kautta Pietariin ulottuvan moottoritien toteuttamiseen liittyvistä maksuista. Lisäksi varojen siirtojen aikaan oli ollut käynnissä Krimin miehitys, minkä takia venäläisillä yhtiöillä oli ollut intressissään siirtää laillista rahaa ulkomaille ruplan valuuttakurssin laskiessa (ns. valuuttapako). Hovioikeus katsoi asiaa kokonaisuutena arvioituaan syytteen mukaisen menettelyn vahvasti viittaavan siihen, että varojen siirrot suomalaiselle yhtiölle ja edelleen useille ulkomaisille yhtiöille eivät olleet perustuneet todelliseen ja lailliseen liiketoimintaan. Syyksilukemisen edellytyksenä oleva esirikos jäi kuitenkin riittävällä tavalla yksilöimättä ja selvittämättä, eikä syytteen tueksi esitetty selvitys riittävällä varmuudella osoittanut ulkomailta peräisin olevien varojen olevan rikollisella menettelyllä hankittuja tai rikoksen tuottamaa hyötyä. Siten hovioikeus katsoi, että rangaistavan

rahanpesurikoksen tunnusmerkistö ei täyttnyt esirikoksen osalta, ja se pysytti käräjäoikeuden syytteen hylkäävän ratkaisun. Eri mieltä ollut hovioikeudenneuvos katsoi, että asiassa ei kokonaisuutena arvioituna jäänyt varteenotettavaa epäilyä siitä, että rahanpesurikoksen kohteena olevat varat olivat veropetosrikoksilla saatua hyötyä ja että vastaajat olivat syyllistyneet syytteen mukaiseen törkeään rahanpesurikokseen.

Asiassa R 20/431 syyttäjä oli hakenut muutosta käräjäoikeuden tuomioon kiinteistöjohtajan ja kolmen liikekumppanin puolesta toimineiden vastaajien osalta. Syyttäjä ei enää hovioikeudessa vaatinut rangaistusta siitä, että liikekumppaneiden puolesta toimineet vastaajat olisivat antaneet etuja tarkoituksin palkita kiinteistöjohtajaa suosimisesta. Asiassa oli arvioitavana, olivatko kiinteistöjohtaja ja liikekumppaneiden puolesta toimineet vastaajat syyllistyneet lahjusrikoksiin. Kiinteistöjohtaja oli syytteen mukaan 28.9.2005-3.4.2012 pyytänyt ja ottanut vastaan itselleen ja perheelleen lahjuksia yhteensä noin 200.000 euron arvosta työnantajansa liikekumppaneilta suosiakseen toimessaan näitä. Liikekumppaneiden puolesta toimineiden vastaajien tarkoitus oli syytteen mukaan saattaa kiinteistöjohtaja toimessaan suosimaan kutakin lahjuksen antajaa tai sitä yhtiötä, jonka puolesta tämä oli toiminut. Hovioikeus katsoi, että kiinteistöjohtajalla oli ollut asemansa ja tehtäviensä perusteella mahdollisuus päättää HOK-Elannon kiinteistöyksikön konsulttisopimuksista ja suunnittelijavalinnoista sekä vaikuttaa osuuskunnan liikekumppaneiden toimeksiantoihin ja urakoitsijavalintoihin. Kiinteistöjohtajan ei kuitenkaan näytetty päättäneen syytteessä tarkoitetun konsultin kanssa tehdyistä sopimuksista HOK-Elannon edun vastaisesti eikä puuttuneen osuuskunnassa tehtyihin suunnittelija- ja urakoitsijavalintoihin. Hovioikeus katsoi myös, että liikekumppaneiden maksamat suoritukset oli käytetty pääosin kiinteistöjohtajan tyttärien esteratsastukseen liittyviin kuluihin ja näin tulleet kiinteistöjohtajan ja hänen perheensä hyväksi. Suorituksia ei kuitenkaan näytetty pyydetyn, annetun ja otetun vastaan sellaisissa olosuhteissa, joissa niitä olisi pidettävä oikeudettomina etuina eli lahjuksina.

Asiassa S 20/1314 Helsingin hovioikeus katsoi, ettei kantajana olleella lentomatikustajalla ollut oikeutta saada Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY N:o 261/2004) perustuvaa korvausta lentoyhtiö Finnair Oyj:lta. Lentomatikustajan lento Helsingistä Bangkokiin oli peruuntunut juuri ennen lentoa ja lento oli lennetty lentoyhtiön varakoneella seuraavan päivän aikana, jolloin lento oli saapunut määränpäähän aikataulusta noin 20 tuntia viivästyneenä. Tapauksessa oli ollut kysymys lentokoneen teknisestä viasta, joka oli johtunut lentoturvallisuuteen vaikuttavasta piilevästä suunnitteluvirheestä. Hovioikeus katsoi toisin kuin käräjäoikeus, että kyseinen lentoturvallisuuteen vaikuttanut piilevä suunnitteluvirhe oli ollut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY N:o 261/2004) 5 artiklan 3 kohdan mukainen poikkeuksellinen olosuhde, jota ei ollut voitu välttää, vaikka Finnair Oyj oli toteuttanut kaikki kohtuudella edellytettävät toimenpiteet. Kun lennon viivästymisen oli johtunut 5 artiklan 3 kohdan mukaisesta poikkeuksellisesta olosuhteesta, lentomatikustaja ei ollut oikeutettu vaatimaansa korvaukseen lennon viivästymisestä.

Asiassa R 21/477 Helsingin käräjäoikeus oli 22.12.2020 antamallaan tuomiolla tuominut Jari Aarnion elinkaudeksi vankeuteen Volkan Ünsaliin kohdistuneesta murhasta ja hylännyt

murhaa koskevan syytteen Keijo Vilhusen osalta. Hovioikeus hylkäsi Aarniota koskevan syytteen ja siihen perustuvat vaatimukset kokonaan. Syytteen mukaan Aarnio oli toimiessaan Helsingin poliisilaitoksen rikosylikomisariona ja huumerikosyksikön johtajana laiminlyönyt estää ennalta tietämänsä Ünsalin murhan, vaikka Aarniolla oli ollut lakiin, poliisivirkaansa, johtamansa yksikön tehtäviin ja siinä olevaan asemaansa sekä tehtäväksi ottamiseen perustuva erityinen oikeudellinen velvollisuus estää Ünsalin kuolema henkirikoksen johdosta. Hovioikeus katsoi asiassa jääneen näyttämättä, että Aarniolla olisi ollut kysymyksessä olevasta henkirikosuhasta ja sitä koskevista suunnitelmista sellaista tietoa, että uhri on ollut välittömässä hengenvaarassa, jollei tilanteeseen puututa. Hovioikeus siis katsoi toisin kuin käräjäoikeus, että Aarniolla ei ollut syytteessä väitettyä ja laiminlyöntirikoksessa edellytettyä erityistä oikeudellista velvollisuutta estää uhrin kuolema henkirikoksen johdosta eikä hänen ollut näytetty sitä laiminlyöneen. Syytteessä väitettyä Aarnion erityistä oikeudellista velvollisuutta estää uhrin kuolema henkirikoksen johdosta ei voitu perustaa syytteessä vedottuihin poliisilakiin, Aarnion virkaan, toimeen tai asemaan. Aarnion ei myöskään selvitettyllä menettelyllään ollut näytetty ottaneen tehtäväkseen estää uhrin kuolema henkirikoksen johdosta. Hovioikeus katsoi lisäksi jääneen näyttämättä, että syyttäjän vetoamien Aarnion laiminlyöntiä koskevien toimien ja uhrin kuoleman välillä olisi ollut syytteessä tarkoitettu syy-yhteys. Hovioikeus katsoi edelleen, ettei Aarnio ollut syyllistynyt asiassa myöskään avunantoon kysymyksessä olevaan henkirikokseen. Hovioikeus katsoi käräjäoikeuden tavoin, ettei Vilhusen ollut selvitettyksi katsotulla menettelyllään näytetty osallistuneen murhaan tekijäkumppanina yhdessä siitä aikaisemmin tuomittujen henkilöiden kanssa. Vilhunen ei ollut syyllistynyt menettelyllään myöskään yllytykseen tai avunantoon murhaan. Aihetta käräjäoikeuden tuomion lopputuloksen muuttamiseen Vilhusen osalta ei siten ollut.

Asiassa R 21/551 kolme vastaajaa oli syytetty Helsingin Metsälässä vuoden 2020 heinäkuussa tehdystä murhasta. Helsingin käräjäoikeus oli 8.2.2021 tuominnut vastaajat murhasta ja muista rikoksista elinkautisiin vankeusrangaistuksiin. Lisäksi käräjäoikeus oli tuominnut kolme muuta henkilöä muista teoista eri pituisiin ehdottomiin vankeusrangaistuksiin, yhden henkilön ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja yhden henkilön sakkorangaistukseen. Hovioikeus katsoi käräjäoikeuden tavoin kaikkien kolmen murhasta syytetyn vastaajan olleen osallisina teossa ja toimineen rikoskumppaneina. Teko oli tapahtunut MC Apache -nimisen moottoripyöräkerhon tiloissa. Uhri ja murhasta tuomitut vastaajat eivät olleet kyseisen moottoripyöräkerhon jäseniä. Uhriin oli kohdistettu monenlaista raakaa väkivaltaa ennen kuoleman aiheuttanutta aortan lävistänyttä puukoniskua. Uhrin kuoltua yksi kerhotiloissa olleista muista henkilöistä oli paloitellut ruumiin. Teko katsottiin tehdyksi erityisen raa'alla ja julmalla tavalla. Teko katsottiin myös kokonaisuutena arvostellen törkeäksi. Hovioikeus pysytti kolmelle vastaajalle murhasta tuomitut elinkautiset vankeusrangaistukset ja uhrin lapsille maksettavaksi tuomitun korvausvelvollisuuden. Hovioikeus pysytti myös viidelle muulle vastaajalle tuomitut rangaistukset.

Asiassa S 22/932 hovioikeus katsoi toisin kuin käräjäoikeus, ettei oikeudenkäynti englantilaisessa tuomioistuimessa johtanut ratkaisuun, joka olisi suoraan ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä

säädetty ulosottooperuste, ja hylkäsi turvaamistoimihakemuksen. Käräjäoikeus oli määrännyt hakijan vastapuolen omaisuutta pantavaksi takavarikkoon katsoen, että hakijan saaminen, jota koskeva oikeudenkäynti oli vireillä yleisessä tuomioistuimessa Englannissa, voitiin määrätä maksettavaksi ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä mainitulla ulosottooperusteella. Hovioikeus totesi, että Ison-Britannian erottua Euroopan unionista asiassa ei tullut sovellettavaksi Bryssel I a -asetus. Siltä osin kuin asiassa oli esitetty, että englantilaisessa tuomioistuimessa vireille pantu menettely olisi Haagin yleissopimuksen perusteella oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 6 §:ssä tarkoitettu menettely, joka voi johtaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun täytäntöönpanokelpoiseen ratkaisuun, hovioikeus totesi, että englantilaisen tuomioistuimen ratkaisun täytäntöönpano Suomessa edellytti kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun lain 31 §:n mukaisesti eksekvaturimenettelyä käräjäoikeudessa eikä sen täytäntöönpanoa voida siten hakea suoraan ulosottomieheltä (vrt. Bryssel 1 a -asetuksen sopimusvaltioiden osalta 41 art.). Englantilaisessa yleisessä tuomioistuimessa pääasiassa vireille pantua oikeudenkäyntiä ei siten voitu katsoa sellaiseksi menettelyksi, joka voisi johtaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun täytäntöönpanokelpoiseen ratkaisuun. Asiaa oli mahdollista arvioida toisin vasta, kun velkoja haki kyseisen ulkomaisen tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun lain mukaisessa eksekvaturimenettelyssä Suomessa.

Tietopyyntöjen käsittely

Helsingin hovioikeudelle tulleet tietopyynnöt kirjattiin edellisenä vuonna käyttöön otettuun sähköiseen diaaritietokantaan. Tietopyyntödiaari on osoittautunut hyödylliseksi apuvälineeksi tietopyyntöjen kirjaamisessa ja niiden käsittelyn seurannassa. Sen avulla on pystytty saamaan tarkempi kuva hovioikeuden ulkoisen tietopalvelun asiakaskunnasta ja siten parempi käsitys siitä, miten tietopyyntöjen käsittely edistää oikeudenkäynnin ja oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuusperiaatteen noudattamista.

Vuoden 2022 aikana tietokantaan kirjattiin yhteensä 5601 tietopyyntöä. Näistä suurin osa oli asiakirjapyyntöjä, jotka koskivat hovioikeudessa annettuja ratkaisuja. Tietopyyntöjen määrä kasvoi hieman, kun edellisenä vuonna tietopyyntöjä käsiteltiin diaarissa tammikuun lopusta alkaen 5021 kappaletta. Keskeisiä asiakasryhmiä olivat muut viranomaiset, asianajotoimistot ja median edustajat. Lisäksi tietopyyntöjä tekivät huomattavan määrän asianosaiset, tutkijat, opiskelijat ja muut yksityishenkilöt.

Laadun hallinta ja kehittäminen

Lainkäytön yhtenäisyys

Hovioikeudessa toimii lainkäytön yhtenäisyyden seurantatoimikunta, joka seuraa osaltaan lainkäytön yhtenäisyyden toteutumista ja järjestää lainkäyttöhenkilöstölle lainkäytön iltapäiviä. Käsiteltävän asian koskiessa myös kansliatyötä tilaisuuteen kutsutaan lisäksi kansliahenkilökuntaa. Toimikunnassa on jäseniä jokaiselta lainkäyttöosastolta ja sihteereinä esittelijöitä.

Toimikunta kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa. Toimikunnan kokouksissa keskusteltiin säännöllisesti ajankohtaisista lainkäyttöasioista ja suunniteltiin lainkäytön iltapäivien ohjelmaa.

Toimikunta järjesti vuonna 2022 viisi lainkäyttöhenkilökunnalle suunnattua lainkäytön iltapäivää, joissa keskusteltiin alustusten pohjalta lainkäyttöön liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä, kuten rangaistuksen määräämisestä ja perustelemisesta, tutkintavankien ja vankeusvankien statukseen liittyvistä eroista sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen neuvoantavaa lausuntopyyntöä koskevasta menettelystä. Lisäksi lainkäytön iltapäivissä käsiteltiin tuoreita kansainvälisiä sekä kansallisia tuomioistuinratkaisuja ja lainsäädäntöuudistuksia. Toimikunta kehitti kertomusvuonna työkalun, jonka avulla Helsingin hovioikeuden rangaistuskäytäntöä aletaan seurata vakavissa rikoksissa vertailuaineiston keräämiseksi.

Koulutustoimikunta

Hovioikeuden koulutustoimikunnan tehtävänä on lainkäyttöhenkilökunnan koulutustarpeiden kartoittaminen ja seuranta sekä koulutusten suunnittelu ja järjestäminen.

Koulutustoimikunta järjesti lainkäyttöhenkilökunnalle viisi koulutusiltapäivää, joiden aiheina olivat ”Tarkoituksensa täyttävä tuomio ja hovioikeusmenettely”, virtuaalivaluutat, EU-oikeus yleisissä tuomioistuimissa, työoikeus ja rikoslain 20 luvun uudistus.

Koulutustoimikunta tiedotti lainkäyttöhenkilökuntaa hovioikeuden ulkopuolisista koulutuksista ja tarvittaessa nimesi osallistujia niihin. Lainkäyttöhenkilökunta osallistui Tuomioistuinviraston, Helsingin käräjäoikeuden ja muiden koulutuksen tarjoajien järjestämiin koulutuksiin.

Lisäksi koulutustoimikunta järjesti hovioikeuteen tulleille uusille hovioikeuden esittelijöille kohdennettuja koulutuksia. Koulutuksiin kutsuttiin hovioikeudessa aloittaneet esittelijät. Myös asesoreilla ja uusilla jäsenillä oli mahdollisuus osallistua koulutuksiin. Koulutustilaisuuksia pidettiin kuusi. Niissä kouluttajina toimivat hovioikeuden jäsenet. Esittelijöiden koulutusohjelma jatkuu vuoden 2023 alussa, jolloin käyttöön otetaan uusi laajempi koulutusohjelma.

Koulutustoimikunta toteutti keväällä hovioikeuden ja hovioikeuspiirin käräjäoikeuksien lainkäyttöhenkilökunnalle suunnatun koulutustarvekyselyn, jossa selvitettiin lainkäyttöhenkilökunnan koulutustarpeita. Koulutustoimikunnan järjestämissä koulutustilaisuuksissa ja koulutussuunnitelmissa on pyritty ottamaan huomioon toimikunnalle esitetyt toivomukset koulutusten aiheista. Koulutustoimikunta laati lainkäyttöhenkilökunnan koulutussuunnitelman vuodelle 2023. Yhteistyössä kansliahenkilöstön koulutustyöryhmän kanssa laadittiin ICT-koulutussuunnitelma.

Kansliahenkilökunnan koulutustyöryhmä

Kansliahenkilöstön koulutustyöryhmän tehtävänä on kansliahenkilöstön koulutustarpeiden selvittäminen sekä koulutusten suunnittelu ja toteutus yhteistyössä kansliapäällikön kanssa.

Keväällä 2022 pidettiin MiniAIPA:n tekninen koulutus, MiniAIPA-lähikoulutuksia, salin esitys- ja videoneuvottelutekniikka -koulutus, oikeusapupyynnöt ja tiedoksiannot siviiliasioissa -koulutus sekä puhejudo-koulutus. Lisäksi kuukausittaisten osastokanslioiden tilaisuuksien yhteydessä pidettiin koulutuksia ja tietoisuuksia eri aiheista. Uusille työntekijöille järjestettiin myös Ritu-koulutuksia sekä perehdytystä kirjaamon ja arkiston toimintaan sekä asiakirjojen seulomiseen.

Vuonna 2022 jatkettiin edellisenä vuonna käyttöön otetun lainkäyttösihteerin perehdytysuunnitelman toteuttamista. Perehdytysuunnitelma on tarkoitettu osastokanslioihin sijoitettaville uusille lainkäyttösihteeereille.

Kansliahenkilöstöä osallistui kertomusvuonna useisiin Tuomioistuinviraston järjestämiin Skype-koulutuksiin. Esimerkkeinä mainittakoon hallinto-, henkilöstö- ja taloussihteerien koulutus, kirjaamo- ja arkistoasioiden verkosto-Skypet sekä ICT-yhdyshenkilöiden verkostotapaaminen. Lisäksi tarjolla oli e-Oppiva-oppimisympäristön verkkokurssi hyvästä virkakielestä.

Yliopistopainotteinen laatuhanke

Helsingin hovioikeuspiirin yliopistopainotteisessa laatuhankkeessa on yhdessä Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanssa järjestetty vuodesta 2003 alkaen 24 kurssia. Yliopistopainotteisen laatuhankkeen kursseilla on ollut osallistujia muun muassa hovioikeudesta, käräjäoikeuksista, syyttäjälaitoksesta ja asianajajakunnasta. Hovioikeus on työnantajana tukenut esittelijöiden ja tuomareiden osallistumista yliopistollisen laatuhankkeen kursseille. Suurimman osallistujaryhmän ovatkin perinteisesti muodostaneet hovioikeuden esittelijät.

Osallistujia laatuhankkeen kursseilla on tähän mennessä ollut yli 300. Kursseille osallistumalla ja niihin kuuluvat kirjalliset työt artikkeleina julkaisemalla on ollut mahdollista suorittaa ammatillinen oikeustieteen lisensiaatin tutkinto. Helsingin yliopisto on sittemmin päättänyt lakkauttaa ammatillisen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon. Opinto-oikeutta ammatillisen lisensiaatin tutkinnon suorittamiseen on voinut hakea kevääseen 2019 saakka. Kurskien osallistujamäärien vähentymiseen vuosina 2020–2022 ovatkin oletettavasti vaikuttaneet sekä tutkinnon suoritusoikeuden lakkauttaminen että keväällä 2020 alkanut koronaviruspandemia. Ammatillisen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon on yliopistopainotteisen laatuhankkeen päättyessä kevään 2023 loppuun mennessä suorittanut 47 henkilöä.

Yliopistollinen laatuhanke on vuodesta 2004 alkaen tuottanut yhteensä 20 julkaisua. Kaikki julkaisut löytyvät hovioikeuden julkisilta verkkosivuilta. Vuonna 2004 valmistunut ensimmäinen julkaisu koski rikosoikeuden uudistuneita yleisiä oppeja. Tämän jälkeen on laadittu julkaisut rikostuomion perustelemisesta (2005), todistus oikeudesta (2006), talousrikosoikeudesta (2007), kansainvälisestä oikeusavusta (2007), työoikeudesta (2009), viestintäoikeudesta (2010), asiantuntemustiedosta ja asiantuntijoista oikeudessa (2011), perus- ja ihmisoikeuksista rikosprosessissa (2012), rangaistuksen määräämisestä (2013) ja lapsen asemasta kansainvälisessä maailmassa (2013). Vuosina 2015–2020 ilmestyneet julkaisut ovat käsitelleet

rikosoikeutta ja rikosprosessioikeutta. Kahden viimeisimmän julkaisun (2021 ja 2022) artikkelit ovat puolestaan koskeneet rikosoikeutta, prosessioikeutta ja vahingonkorvausoikeutta.

Syksyllä 2021 ja keväällä 2022 pidettiin laatuhankeeseen viimeinen kurssi ”Valittuja kysymyksiä rikos- ja prosessi- ja vahingonkorvausoikeudesta III”. Kurssin vastuuolettajina toimivat professori (emeritus) Raimo Lahti ja oikeusneuvos Pekka Koponen. Kurssilla oli 17 osallistujaa ja lisäksi syksyllä 2021 järjestetyille yksittäisille luennoille osallistui 12 henkilöä. Osallistujista 12 oli hovioikeudesta. Luennoille oli mahdollisuus osallistua joko paikan päällä tai videoyhteyden välityksellä. Seminaarit toteutettiin keväällä 2022. Kurssilla laadituista artikkeleista koottiin julkaisu, joka ilmestyi toukokuussa 2023. Julkaisussa on yhteensä 7 artikkelia, ja se jää viimeiseksi Helsingin hovioikeuden yliopistollisen laatuhankeeseen julkaisuksi.

Tarkastustoiminta

Tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan hovioikeus valvoo tuomiopiirinsä käräjäoikeuksien toimintaa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi. Hovioikeuden työjärjestyksen mukaan hovioikeus valvoo hovioikeuspiiriin kuuluvien käräjäoikeuksien toimintaa suorittamalla käräjäoikeuksissa säännöllisesti tarkastuksia sekä ryhtymällä selvitystoimiin käräjäoikeuden toiminnasta tietoonsa saamien seikkojen vuoksi. Tarkastuksissa selvitetään erityisesti käräjäoikeuden lainkäyttötyön järjestämistä, työn jakautumista, käsittelyaikoja, oikeusturvan toteutumista käräjäoikeuden toiminnassa, asiakaspalvelua sekä käräjäoikeuden toimintakykyä.

Vuonna 2022 suoritettiin tarkastus kaikkiin hovioikeuspiirin käräjäoikeuksiin kirjallisen aineiston perusteella. Tarkastusta varten hovioikeudella oli käytössään kustakin käräjäoikeudesta vireillä olevien juttujen ikärakennereportit ja työtilastot vuodelta 2021, ajantasaiset työjärjestykset, osasto- ja rootelijaot, käytössä olevat lainkäyttökäsikirjat sekä tuomarikohtaiset selvitykset asioista, jotka ovat olleet vireillä yli vuoden. Tarkastuksessa kiinnitettiin erityistä huomiota koronapandemian sekä vuoden 2019 käräjäoikeuksien verkostouudistuksen, tietoteknisten järjestelmien sekä Syyttäjälaitoksen vuonna 2018 käyttöönottamien niin kutsutun syyteasioiden nopean käsittelyn vaikutuksiin käräjäoikeuksien toiminnassa. Kirjalliseen aineistoon perustuvan tarkastuksen lisäksi hovioikeus kävi tarkastuksella Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Tarkastuksessa tutustuttiin Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden toimitiloihin sekä haastateltiin henkilöstä ja sidosryhmiä.

Tarkastuksen johtopäätöksinä hovioikeus totesi muun muassa, että käräjäoikeuksien yhdistämisillä ja niihin liittyvillä organisaatiouudistuksilla vaikutetaan saavutettavan niitä tavoitteita, joita niille on asetettu. Keskeisenä hovioikeuspiirin käräjäoikeuksien toimintaa vaarantavana tekijänä nähtiin kuitenkin käräjäoikeuksien resurssipula. Jokaisessa hovioikeuspiirin käräjäoikeudessa oli tehty muutoksia työtappoihin ja organisaatioon, jotta käräjäoikeudet pystyisivät turvaamaan niiden perustehtävien toteuttamisen käytössä olevilla vähäisillä resursseilla. Hovioikeuden näkemyksen mukaan käräjäoikeuksien omilla toimilla resurssipulaa ei kuitenkaan voida kokonaan ratkaista. Käräjäoikeuksien jutturuuhkaa ja siten myös resurssipulaa on

kasvattanut koronapandemia, joka hetkeksi pysäytti lähes kokonaan käräjäoikeuksien toiminnan. Tarkastuksessa saadun selvityksen perusteella pandemia ei kuitenkaan yksin selitä esimerkiksi juttujen käsittelyaikojen pidentymistä. Hovioikeus kiinnitti tarkastuskertomukseensa erityistä huomiota siihen, että käräjäoikeuksien käsittelyajat ovat paikoin niin pitkiä, että ne vaarantavat oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteiden toteutumisen. Asioiden käsittelyn pitkittyminen aiheuttaa myös inhimillistä kärsimystä oikeudenkäytön asiakkaille. Edelleen saadun selvityksen perusteella käräjäoikeuksien kuormittavaksi tiedetty työtilanne on johtanut myös siihen, että käräjäoikeuksien on vaikea rekrytoida pätevää ja osaavaa työvoimaa. Tämä näkyy etenkin käräjäsihteerien rekrytoinnissa.

Vuoden 2022 tarkastuksesta laadittu kertomus julkaistiin 23.12.2022 ja se toimitettiin tiedoksi Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudelle sekä valtioneuvoston oikeuskanslerille ja eduskunnan oikeusasiamiehelle, korkeimmalle oikeudelle sekä Tuomioistuinviraston ylijohtajalle ja johtokunnan puheenjohtajalle.

ICT-asiat

AIPA on Syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten digitaalisen työtavan tueksi rakentuva tietojärjestelmäkokonaisuus. AIPA otetaan käyttöön hovioikeudessa porrastetusti. Kertomusvuonna hovioikeudessa otettiin ensimmäinen askel, kun 14.3.2022 otettiin käyttöön niin sanottu MiniAIPA, jossa asiakirjat siirtyvät sähköisesti tuomioistuinten välillä ja asiat pyritään käsittelemään täysin sähköisesti. MiniAIPA otettiin käyttöön niissä riita- ja hakemusasioissa, jotka käräjäoikeus on ratkaissut varsinaisessa AIPAssa. Lisäksi hovioikeus oli mukana valtakunnallisessa rikosasioiden MiniAIPA-laajennuksen pilotissa, jossa testattiin asiakirja-aineiston siirtymistä esitutkintaviranomaisilta syyttäjälaitokselle ja sieltä edelleen tuomioistuimiin. Hovioikeus osallistui aktiivisesti rikosasioiden MiniAIPA-laajennuksen pilotin valmisteluun yhdessä muiden pilottivirastojen kanssa.

Uusi järjestelmä ja pyrkimys täysin sähköiseen prosessiin on tarkoittanut työtapojen uudistamista ja uusien työtapojen omaksumista. Henkilökunnalle järjestettiin koulutustilaisuuksia, joiden lisäksi nimetyt virastokouluttajat ovat opastaneet henkilökuntaa uuden järjestelmän käytössä. Hovioikeuden AIPAn käyttöönottoa koordinoiva työryhmä on lisäksi pyrkinyt vuoropuheluun henkilökunnan kanssa, jotta työtapojen toimivuus ja mahdolliset muutostarpeet tulisivat esille. Näitä kokemuksia hyödynnetään AIPAn seuraavien osioiden käyttöönotossa vuoden 2023 kuluessa.

Hovioikeuspiirin yhteinen tietopalveluyksikkö

Vuonna 2019 perustettu tietopalveluyksikkö toimii kahden virkamiehen voimin (2 htv) Salmisaaren oikeustalossa tehtävänä vastata Helsingin hovioikeuspiirin tietopalveluiden tuottamisesta.

Vuonna 2022 tietopalveluyksikkö suoritti noin 400 tiedonhakua hovioikeuspiirin lainkäyttöhenkilökunnalle. Käräjäoikeuksien uusille tuomareille ja käräjänotaareille järjestettiin perehdyttämiskoulutukset keväällä ja syksyllä oikeushallinnon juridisista tietolähteistä sekä

tiedotettiin tietopalveluyksikön tarjoamista eri palveluista. Tietopalveluyksikkö toimitti joka toinen viikko ilmestyvää lainsäädännön ja oikeuskäytännön ajankohtaistiedotetta.

Uusi Axiell Gold -kirjastojärjestelmä otettiin koe- ja rinnakkaiskäyttöön väistyvän Pretty Lib-kirjasto-ohjelman ohelle. Kokonaan uuteen kirjastojärjestelmään tuomioistuinkirjastoissa siirryttänee vuoden 2023 aikana.

Tietopalveluyksikön toimintaa ja kehittämistä koordinoiva hovioikeuspiirin kirjastotoimikunta kokoontui vuonna 2022 kaksi kertaa.

Henkilöstö ja hallinto

Henkilöstö ja henkilöstörakenne

Hovioikeuden vuoden 2022 henkilötyövuositoteuma on noin 179,8. Henkilötyövuosissa mitattuna hovioikeudessa on kertomusvuonna työskennellyt 86,9 tuomaria (ml. asessorit), 33,4 esittelijää ja 58,5 muuhun henkilökuntaan kuuluvaa virkamiestä (ml. kaksi käräjänotaaria ja yksi oikeustradenomiharjoittelija). Hovioikeudessa on lisäksi työskennellyt yksi palkkatuella työllistetty henkilö (1 htv).

Hovioikeudessa on vuoden 2022 aikana ollut määräaikaisessa virkasuhteessa tuomareita 32,8 henkilötyövuotta (joista budjettiviroilla 5 henkilötyövuotta ja asessoreita 17,8 henkilötyövuotta), esittelijöitä 31,1 henkilötyövuotta (joista budjettiviroilla 5,1 htv) ja muuta henkilökuntaa 29,4 henkilötyövuotta (joista budjettiviroilla 10,5 htv). Hovioikeuden vakinaisiin virkoihin nimittämistä koskevat luvut ilmenevät jäljempänä. Hovioikeudessa on aloittanut kertomusvuonna yhteensä 56 viraston ulkopuolelta palkattua henkilöä. Heistä 14 on ollut tuomareita (ml. 2 asessoria), 21 esittelijää (ml. 2 käräjänotaaria) ja 21 kansliahenkilöstöön kuuluvaa virkamiestä (ml. harjoittelijat). Kaikki uudet esittelijät ovat aloittaneet määräaikaisissa virkasuhteissa.

Kertomusvuonna on ollut virkavapaalla neljä hovioikeudenneuvosta, ja neljä hovioikeudenneuvoksen virkaa on tullut avoimeksi eläköitymisen tai muun syyn vuoksi. Hovioikeuden vakinaisista, virkavapaalla olleista esittelijöistä kaksi on kertomusvuonna nimitetty käräjätuomarin virkaan. Lisäksi 11 asessoria ja 3 pääasiassa määräaikaisessa virkasuhteessa ollutta esittelijää on jäänyt kertomusvuoden aikana virkavapaalle toisen tehtävän hoitamisen tai perhevapaan vuoksi. Kansliahenkilökunnasta 7 virkamiestä on ollut vuoden alusta taikka jäänyt vuoden aikana virkavapaalle. Yhdeksän vakinaista kansliahenkilöstöön kuuluvaa virkamiestä on irtisanoutunut joko eläköitymisen tai muun syyn vuoksi. Kolmetoista kansliahenkilöstöön kuulunutta määräaikaisessa virkasuhteessa ollutta virkamiestä on kertomusvuoden aikana lopettanut.

Talous

Hovioikeudelle osoitettiin vuodelle 2022 määrärahoja yhteensä noin 14 020 890 euroa. Tästä noin 276 933 myönnettiin lisäresurssien palkkaamiseksi ruuhkan purkamista varten. Määrärahoihin sisältyivät lisäksi vuodelta 2021 säästyneet noin 18 358 euroa, jotka siirtyivät vuoden

2022 määrärahoihin. Hovioikeus on vuoden 2022 aikana käyttänyt määrärahoja noin 13 778 000 euroa eli käyttämättä jäi noin 242 500 euroa. Tämä on johtunut lähinnä henkilöstöva-
jeesta aiheutuneista säästöistä palkkakustannuksissa.

Hovioikeuden toimintamenoista 95 prosenttia muodostui palkkakustannuksista, ja 5 prosent-
tia muista menoista.

Johtoryhmä

Hovioikeuden johtoryhmä on muissa kuin lainkäyttöasioissa keskeinen suunnittelu- ja val-
misteluelin, joka toimii presidentin apuna. Johtoryhmään kuuluvat presidentti, osastojen joh-
tajat sekä kansliapäällikkö. Myös vastaanottoyksikön vastuutuomari osallistuu kokouksiin.

Kertomusvuonna johtoryhmä kokoontui 19 kertaa. Johtoryhmässä käsiteltiin valmistelevasti
hovioikeuden johtamista koskevat asiat, kuten lainkäytön ja koulutuksen järjestämiseen, ni-
mityksiin, organisaatioon, toiminnan kehittämiseen, työhyvinvointiin ja erilaisiin selvityksiin
liittyviä kysymyksiä.

Johtoryhmän laajennettuun kokoonpanoon kuuluvat varsinaisten jäsenten lisäksi osaston
johtajien sijaiset sekä eri henkilöstöryhmien valitsevat edustajat. Vuonna 2022 laajennetussa
kokoonpanossa käsiteltiin muun ohella vuoden 2023 talousarvioesitystä, esittelijöiden koulu-
tushjelman perustamista, lainkäytön ja kansliahenkilöstön koulutussuunnitelmia, tasa-arvo-
ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä kehityskeskustelutyöryhmän loppuraporttia.

Toimikunnat ja työryhmät

Hovioikeudessa toimii työjärjestyksen mukaan yhteistyökomitea, työsuojelutoimikunta, lain-
käytön yhtenäisyyden seurantatoimikunta, käsikirjatoimikunta ja koulutustoimikunta sekä
tuomarin ja hovioikeuden esittelijän määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämistä samoin
kuin hovioikeuden esittelijän vakinaiseen virkaan nimittämistä valmistelevat toimikunnat.
Presidentin asettamia muita pysyväisluonteisia toimikuntia ja työryhmiä ovat turvallisuustyö-
ryhmä, kansliahenkilöstön koulutustyöryhmä, lausuntovaliokunta, tarkastustyöryhmä, kirjas-
totoimikunta, tyhy-ryhmä ja hovioikeuden osastokanslioiden toiminnan kehittämistyöryhmä.
Henkilöstöä hovioikeudessa edustavat henkilöstöryhmien asettamina jäsen-, esittelijä- ja
kansliatoimikunnat.

Työsuojelu ja työhyvinvointi

Yleistä

Henkilökunnan työhyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetään huomiota monin eri tavoin.
Työhyvinvointiin liittyviä kysymyksiä käsitellään johtoryhmässä, osastokokouksissa ja kehi-
tyskeskusteluissa. Kehityskeskustelut käydään vuosittain koko henkilökunnan kanssa. Hovi-
oikeudessa on kaikkia henkilöstöryhmiä edustava työsuojelutoimikunta ja työhyvinvointi-
ryhmä.

Henkilökunnan fyysisestä ja henkisestä hyvinvoinnista pyritään huolehtimaan henkilökunnan
käyttöön annettavilla liikunta- ja kulttuuri- tai työmatkaeduilla, tukemalla henkilökunnan ruo-
kailua ja tarjoamalla henkilökunnan käyttöön maksuttomat kahviautomaatit.

Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2022 oli yhteensä 1 530 päivää sisältäen 1305 päivää sairaudesta ja 225 päivää työtapaturmasta johtuvia poissaoloja. Hovioikeudessa noudatetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa varhaisen tuen toimintamallia (ns. VATU-malli) työkykyriksen varhaisesta puuttumisesta ja hallinnasta sekä työkyvyn ylläpidon tukemisesta. Hovioikeuden työterveyspalveluista vastaa Suomen Terveystalo Oyj.

Työsuojelutoimikunta

Hovioikeuden työsuojelutoimikunta kokoontui 16 kertaa. Toimikunta käsitteli muun muassa koronaohjeistuksen muutoksia sekä sähkökatkojen varalle annettavaa ohjeistusta. Lisäksi toimikunta käsitteli muun muassa hovioikeudessa teetetyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselytuloksia sekä hovioikeuden toimitiloissa toteutettuihin korjaustoimenpiteisiin liittyvää sisäilmaraportointia.

Työhyvinvointiryhmä

Työhyvinvointiryhmän vastuulla on hovioikeuden työhyvinvointi- ja virkistystoiminta. Ryhmä kokoontui kertomusvuonna kuusi kertaa. Ryhmässä ovat edustettuna kaikki hovioikeuden henkilöstöryhmät.

Pandemiatilanne rajoitti toimintaa vielä alkuvuoden aikana, ja maaliskuulle 2022 suunniteltuja vuoden 2021 pikkujouluja jouduttiin siirtämään vielä kertaalleen kesäkuulle 2022. Kesäkuussa järjestettyjen pikkujoulujen lisäksi toimikunta järjesti vappumunkit, kilometrikisan, koko talon virkistyspäivän ja joulukalenterin. Pikkujoulujen sijaan joulukuussa järjestettiin perinteistä jouluglögitalaisuutta juhlavampi jouluglögitalaisuus.

Yhteistoiminta hovioikeudessa

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 7 §:n mukaisena yhteistoimintaelimenä hovioikeudessa toimii yhteistyökomitea. Yhteistyökomitea kokoontui vuoden aikana 16 kertaa. Yhteistyökomiteassa käsiteltiin vuoden 2023 budjettia ja tulosneuvotteluiden tuloksia, vuoden 2023 tulostavoitteita ja hovioikeuden henkilöstösuunnitelmaa, lainkäyttö- ja kansliahenkilökunnan koulutussuunnitelmia sekä esityksiä tuomareiden erikoistumisesta ja esittelijöiden koulutusohjelmasta. Lisäksi käsiteltiin muun muassa Kaiku-kehittämishankkeen selvitysraporttia, kehityskeskustelutyöryhmän loppuraporttia, hovioikeuden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöryhmän selvitystä sekä esitystä uudeksi hovioikeuden lainkäytön käsikirjaksi.

Sivutoimiluvat ja ilmoitus sivutoimesta saadusta tulosta

Hovioikeus myönsi vuonna 2022 hovioikeuden tuomareille ja esittelijöille 37 sivutoimilupaa. Niistä pääosa koski luennointi- tai muita koulutustehtäviä sekä erilaisten lautakuntien, toimikuntien tai vastaavien toimielinten jäsenyyksiä.

Sivutoimet, sidonnaisuudet ja tulotiedot merkitään valtakunnalliseen sähköiseen rekisteriin.

Nimitysmenettely

Hovioikeudessa käsiteltiin vuonna 2022 yhteensä 284 vakinaista tai määräaikaista virkaa/virkasuhdetta koskevaa nimitysasiaa (mukaan lukien käräjäoikeuksien tuomarin virat).

Hovioikeuden haettavaksi julistamiin virkoihin/virkasuhteisiin saatiin hakemuksia yhteensä 686. Koska kukin hakemus voi kohdistua useampaan kuin yhteen virkaan, hakemuksia saatiin laskennallisesti yhteensä 3 296.

Vakinaiset tuomarin virat

Hovioikeuden kokoonpano, johon kuuluvat presidentti ja osaston johtajat, antaa tuomarinvalintalautakunnalle lausunnon hovioikeuspiirin kärjätuomarin ja kärjäoikeuden päällikkötuomarina toimivan laamannin sekä hovioikeudenneuvoksen vakinaista virkaa koskevassa nimitysmenettelyssä. Lausuntoja annettiin vuonna 2022 seuraavasti:

Hovioikeuden tuomarin virat

12 virkaa, 136 virkahakemusta ja 62 eri hakijaa, 6 haettavaksi julistamista.

Hovioikeuspiirin kärjäoikeuksien tuomarin virat

21 virkaa, 292 virkahakemusta ja 158 eri hakijaa, 13 haettavaksi julistamista.

Määräaikaiset tuomarin virkasuhteet/tehtävät

Hovioikeus teki myös lukuisia nimityksiä hovioikeudenneuvoksen tai osaston johtajan määräaikaiseen virkasuhteeseen/tehtävään:

Määräaikaiset tuomarin virkasuhteet/tehtävät, jotka on julistettu haettavaksi

45 virkaa, 723 virkahakemusta ja 103 hakijaa, 7 haettavaksi julistamista. Luvut sisältävät 9 tuomarinkoulutuslautakunnan haettavaksi julistamaa asessorin virkaa, joiden osalta hovioikeus laati esityksen korkeimmalle oikeudelle, joka teki nimityspäätöksen.

Määräaikaiset (alle 6 kk:n) tuomarin virkasuhteet, joita ei ole julistettu haettavaksi

13 määräaikaista virkasuhdetta.

Kielituomarin virat

Valtioneuvoston asetuksen 13.10.2016/866 mukaan Helsingin hovioikeudessa tuli olla neljä hovioikeudenneuvoksen virkaa, joihin kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena on tuomioistuinlain (673/2016) 10 luvun 11 §:ssä tarkoitettu kielitaito. Hovioikeudessa työskenteli vuonna 2022 kuusi hovioikeudenneuvosta, jotka täyttivät tämän kelpoisuusvaatimuksen.

Esittelijän virat

Vakinaisiin esittelijän virkoihin ei tehty nimityksiä vuonna 2022. Määräaikaisiin virkasuhteisiin nimitettiin yhteensä 17 uutta esittelijää. Avoimia hakemuksia saapui 27 kappaletta.

Kanslian virat

Hovioikeudessa tehtiin vuonna 2022 nimitykset seuraaviin vakinaisiin kansliahenkilökunnan virkoihin: kirjaajan Y 14 virka, 2 notaarin Y 12 virkaa, arkistonhoitajan Y 11 virka, 7 lainkäyttösihteerin Y 9 virkaa, 2 lainkäyttösihteerin (kirjaamosihteerin) Y 9 virkaa ja lainkäyttösihteerin (arkistosihteerin) Y 9 virka. Määräaikaisista kanslian virkasuhteista tehtiin 105 nimityspäätöstä.

Viestintä

Hovioikeus pyrkii kehittämään viestintää niin, että se vastaa avoimen tietoyhteiskunnan vaatimuksia. Viestinnän lähtökohtana on oma-aloitteinen ja aktiivinen tiedottaminen sekä laadukas asiakaspalvelu. Hovioikeuden ulkoisia internetsivuja pyritään jatkuvasti kehittämään asiakkaiden tarpeita paremmin palveleviksi.

Helsingin hovioikeus tiedottaa Twitter-tilinsä (@HelsinginHO) kautta hovioikeuden julkaisuista ratkaistuista. Myös hovioikeuden toimintaan ja lainkäyttöasioihin liittyvistä tiedotteista twiitataan.

Kertomusvuonna julkaistiin 20 lainkäyttöasiaa koskevaa tiedotetta.

Mediatuomaritoiminta

Hovioikeudessa on ollut vuonna 2022 kaksi nimettyä mediatuomaria. He ovat antaneet toimineet yhteyshenkilöinä, joihin toimittajat ovat voineet ottaa yhteyttä liittyen hovioikeuden toimintaan. Mediatuomareiden Twitter -tilin kautta on kerrottu hovioikeuden toiminnasta. Mediatuomarit ovat myös osallistuneet valtakunnallisen mediatuomariverkoston toimintaan. Verkosto järjesti syyskuussa Turussa kansallisen mediatuomareiden tapaamisen, johon mediatuomarit osallistuivat. Mediatuomarit ovat osaltaan pyrkineet seuraamaan hovioikeuden ratkaisutoiminnasta käytävää uutisointia ja julkista keskustelua. Mikäli uutisoinnissa on ollut selviä asiavirheitä, on tehty myös oikaisupyynnöjä.

Lausuntotoiminta

Hovioikeus antoi vuonna 2022 muun ohessa seuraavat lausunnot:

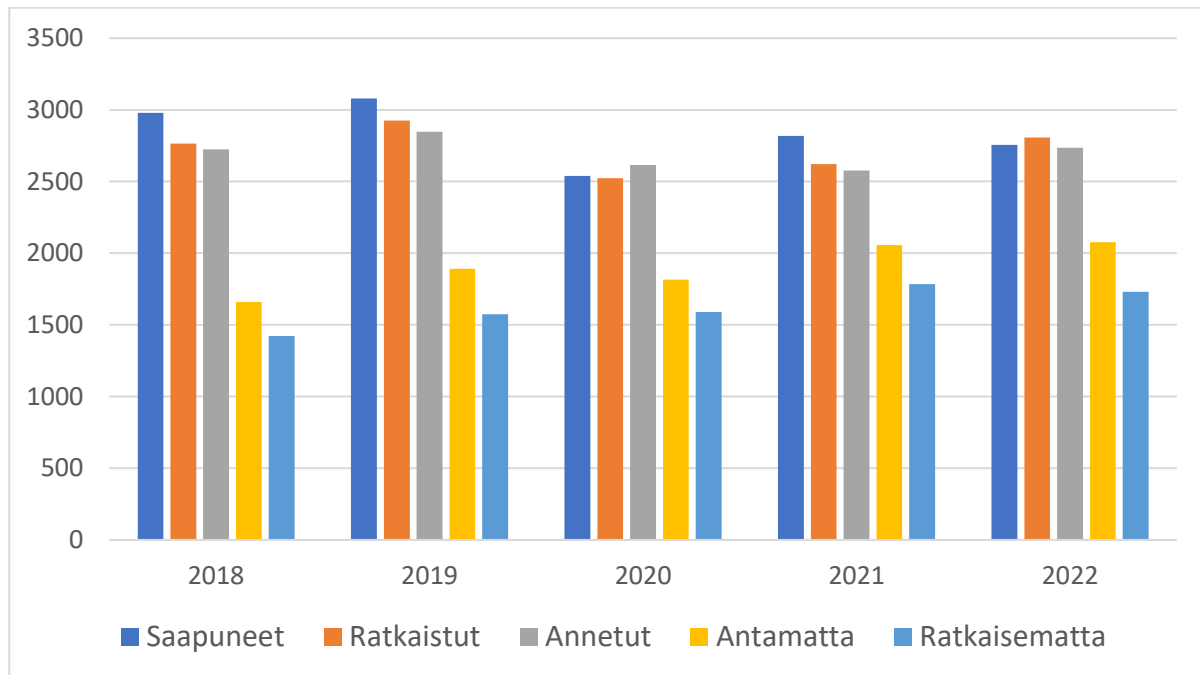
- Lausunto avioliittoon pakottamisen rangaistavuudesta laaditusta arviomuistiosta (12.1.2022)
- Lausunto työryhmämietinnöstä pakkokeinolain muutostarpeista (2.3.2022)
- Lausunto työryhmämietinnöstä edustajakannedirektiivin täytäntöönpanemiseksi (29.3.2022)
- Lausunto työryhmämietinnöstä rikosprosessin tehostamisesta (14.4.2022)
- Lausunto kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistamisesta (21.4.2022)
- Lausunto yrityssaneerauslakia koskevasta työryhmän loppumietinnöstä (19.5.2022)
- Hovioikeuden lausunto oikeudenkäyntikulutyöryhmän mietinnöstä (30.6.2022)
- Hovioikeuden lausunto lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettuun lakiin liittyvistä valtioneuvoston asetuksista (25.11.2022)

Edellä mainitut lausunnot on julkaistu Helsingin hovioikeuden internet-sivulla osoitteessa <https://oikeus.fi/hovioikeudet/helsinginhovioikeus/fi/index/lausunnot.html>.

Liite 1 - Helsingin hovioikeuden tilastoja vuosilta 2018–2022

Vuosi	Saapuneet	Ratkaistut	Annetut	Antamatta	Ratkaisematta
2018	2978	2764	2724	1659	1422
2019	3079	2926	2847	1891	1574
2020	2540	2524	2616	1815	1591
2021	2818	2622	2577	2056	1784
2022	2755	2806	2735	2076	1731

Liite 2 - Helsingin hovioikeuden organisaatiokaavio

